JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Tallinna Ülikool
lianai@tlu.ee

Teie 20.10.2026

Meie 05.11.2026 nr 2-6/26-7622-2

Vastus pöördumisele

Olete pöördunud Justiits- ja Digiministeeriumi poole küsimustega isikuandmete kaitse seaduse § 6 kohaldamise ja poliitikakujundamise uuringuteks isikuandmete väljastamise õiguslike aluste kohta. Alljärgnevalt selgitame neid küsimusi Teie esitatud küsimuste kaupa.

1. Kas IKS § 6 lõikeid 1, 3 ja 5 saab koostoimes IKÜM artikli 6 lõike 1 punktiga e ning artikli 6 lõikega 3 tõlgendada selliselt, et need annavad ka andmeid väljastavale iseseisvale vastutavale töötlejale õigusliku aluse edastada isikuandmeid täidesaatva riigivõimu poliitikakujundamise uuringuks? Kas seejuures peab andmete väljastamine olema seotud andmeid väljastava asutuse enda seadusest tuleneva avaliku ülesandega või võib õiguslik alus tuleneda asjaolust, et andmete saaja täidab seadusest tulenevat avalikes huvides olevat ülesannet?

Kehtiva IKS § 6 lõikeid 1, 3 ja 5 tuleb kohaldada koos IKÜM artikli 6 lõike 1 punktiga e ning lõikega 3. IKS § 6 täpsustab, millistel tingimustel võib isikuandmeid poliitikakujundamise uuringuks nõusolekuta töödelda ja teisele vastutavale töötlejale üle anda. Uuring ise ei pea olema seotud andmeid väljastava asutuse ülesandega, vaid peab olema seotud andmete saajale seadusega pandud avalikes huvides oleva ülesandega. Andmeid väljastav asutus töötleb andmeid talle pandud ülesande raames, lahendades andmete väljastamise taotlust ja hinnates andmeedastuse lubatavust.

See ei anna andmete saajale automaatset õigust andmeid saada. Andmeid väljastav asutus jääb iseseisvaks vastutavaks töötlejaks ning peab kontrollima, kas taotletaval andmeedastusel on õiguslik alus, kas IKS §-s 6 sätestatud tingimused on täidetud ning kas andmete väljastamine on vajalik, proportsionaalne ja juurdepääsupiiranguid arvestades lubatud.

Riigikogu menetluses olev eelnõu[1] täpsustab, et avaliku sektori uuring peab olema eesmärgipärases seoses uuringu tellijale õigusaktiga pandud ülesandega. Sellega seotakse uuring selgemalt andmete saaja ülesandega, kuid andmete väljastamise lubatavust hindab endiselt andmeid valdav vastutav töötleja.

2. Kas IKS § 6 lõikes 5 sätestatud täidesaatva riigivõimu õigus teha päringuid teiste vastutavate töötlejate andmekogudesse loob andmeid valdavale asutusele ka vastava andmete väljastamise kohustuse? Kui jah, siis kas sellisel juhul võiks andmeid väljastav asutus tugineda IKÜM artikli 6 lõike 1 punktile c koostoimes IKS § 6 lõikega 5?

IKS § 6 lõikes 5 sätestatud päringuõigus ei anna uuringu tellijale automaatset õigust andmeid saada ega pane andmeid valdavale vastutavale töötlejale tingimusteta väljastamiskohustust. Seetõttu ei saa üksnes IKS § 6 lõikele 5 tuginedes käsitada andmete väljastamise alusena IKÜM artikli 6 lõike 1 punkti c.

[1] Eelnõud – Riigikogu

Andmete väljastamise otsustab igal konkreetsel juhul andmestiku või andmekogu vastutav töötleja, kes peab hindama õigusliku aluse olemasolu, IKS §-s 6 sätestatud tingimuste ja kaitsemeetmete täitmist, väljastamise vajalikkust ja proportsionaalsust ning võimalikke juurdepääsupiiranguid.

3. Kas IKS § 6 lõigetes 1 ja 3 sätestatud teadusuuringu eesmärgil isikuandmete üleandmise ja isikut tuvastaval kujul töötlemise tingimusi saab käsitada ka andmeid väljastava vastutava töötleja õigusliku aluse osana või on tegemist üksnes täiendavate tingimustega, mille täitmine eeldab eraldi IKÜM artikli 6 lõike 1 kohase õigusliku aluse olemasolu?

Sisuliselt on tegemist teabenõude täitmisega samalaadse olukorraga. Andmeid valdav vastutav töötleja peab taotluse lahendamiseks isikuandmeid töötlema ning selle töötlemise alus tuleneb talle seadusega pandud ülesandest taotlus läbi vaadata ja otsustada, kas andmed võib väljastada.

IKS § 6 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuded ei ole väljastaja jaoks eraldiseisev õiguslik alus, vaid määravad kindlaks tingimused, mille täitmisel on andmete üleandmine uuringuks lubatud. Vastutav töötleja peab kontrollima, kas taotletaval andmeedastusel on õiguslik alus, kas IKS § 6 tingimused ja kaitsemeetmed on täidetud ning kas konkreetsete andmete väljastamine on vajalik ja proportsionaalne.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristel Niidas
nõunik

Kristel.Niidas@justdigi.ee

Lisaadressaadid: Andmekaitse Inspektsioon